

**STROM
ROKA**

SLOVENSKO

nadácia
ekopolis

PRE ĽUDÍ, PRÍRODU
A BUDÚCNOSŤ

Dvadsať letokruhov

**Viete, ktoré stromy sa hrdia
titulom Strom roka?**

Foto: Martin Babarík

Keď Albert Schweitzer, nositeľ Nobelovej ceny za mier, chcel vyjadriť, že existuje nádej a ľudský život má zmysel, upriamil pozornosť na stromy týmito slovami: „Nikdy nehovorte, že na svete už nie je nič krásne. Vždy sa nájde niečo, čo vás prinúti žasnúť, či sa to už skrýva v tvare stromu, alebo vo chvení listu – vždy sa niečo nájde.“

Takéto alebo podobné myšlienky vás určite napadnú aj pri listovaní našou publikáciou, ktorú vydávame pri príležitosti 20. výročia ankety Strom roka. Anketu v Ekopolise robíme, aby sme zdôraznili význam stromov pre ľudí a prispeli k tomu, aby sme si stromy vážili a chránili ich. Anketa však dáva každému aj možnosť podeliť sa s príbehom toho „vášho“ stromu s ostatnými a rozšíriť tak trochu dobra do okolia. Ak taký strom máte, nenechajte si ho pre seba nech môže potešiť aj iných.

Ale úplne najlepšie bude, ak sa za krásnymi stromami, ktorých príbehy vám prinášame, vyberiete sami. Každý z nich za to stojí.

Peter Medved', riaditeľ Nadácie Ekopolis

www.ekopolis.sk

**STROM
ROKA**
SLOVENSKO

Pagaštan konský

Strom roka Slovensko 2003

DRUH: PAGAŠTAN KONSÝ (AESCULUS HIPPOCASTANUM), **VEK:** 150 ROKOV
REGIÓN: NÁMESTIE SV. ANNY V TRENČÍNE, OKRES TRENČÍN, TRENČIANSKY KRAJ
NOMINOVALA: ĽUDMILA MATEJKOVÁ

Smutný príbeh prvého Stromu roka

Stal sa prvým stromom hrdiacim sa titulom Strom roka, no ani to nezabránilo jeho výrubu v nasledujúcom roku. Dôvodom na vypílenie tohto stromu bol vraj odlomený konár po víchrici. Tento deň sa stal precedensom pre nasledujúce vyrúby stromov v Trenčíne a okolí.

**STROM
ROKA**
SLOVENSKO

Borovica lesná

Strom roka Slovensko 2004

DRUH: BOROVICA LESNÁ (PINUS SYLVESTRIS), **VEK:** 250-350 ROKOV
REGIÓN: VEĽKÉ BOROVÉ, OKRES LIPTOVSKÝ MIKULÁŠ, ŽILINSKÝ KRAJ
NOMINOVAL: NEUVEDENÉ

**STROM
ROKA**
SLOVENSKO

 nadácia
ekopolis
PRE LUDÍ, PŘÍRODU
A BUDÚCNOSŤ

Nezломná borovica lesná z Veľkého Borového

Na úpäť vrchu Súšava, na okraji lesa neďaleko vyhliadkovej veže, rastie mohutná borovica lesná. Kedysi bolo už z diaľky každému jasné, kto je v lese pánom – svojou veľkosťou prečnievala všetky okolité stromy. Bohužiaľ, pred pár rokmi ju zlomila víchrica a ostalo z nej len torzo zarastajúce krovím. Borovica to ale nevzdáva a naďalej patrí na piedestál slávy lesa za obcou Veľké Borové.

Foto: Martin Babarík

**STROM
ROKA**
SLOVENSKO

Hruška planá

Strom roka Slovensko 2006

DRUH: HRUŠKA PLANÁ (PYRUS PYRASTER), **VEK:** 300 ROKOV
REGIÓN: BOŠÁCA, OKRES NOVÉ MESTO NAD VÁHOM, TRENČIANSKY KRAJ
NOMINOVALI: JOZEF A JAROSLAV STRUHÁROVCI

**STROM
ROKA**
SLOVENSKO

 nadácia
ekopolis
PRE LUDÍ, PŘÍRODU
A BUDÚCNOSŤ

Hruška s muníciou

Strom rastie v nadmorskej výške cca 400 m n. m. za obývanou samotou, kde trvale žije už niekoľko rokov mladá päťčlenná rodina pochádzajúca z Bratislavy, zaoberajúca sa chovom koní. Prastará hruška sa spája s udalosťou z obdobia 2. svetovej vojny. Traduje sa, že vraj partizáni prebývajúci v blízkej chalupe nahádzali do dutiny kmeňa drobnú muníciu, aby sa odľahčili pri úteku do hôr pred blížiacimi sa Nemcami. Z hlbokkej dutiny sa ju nepodarilo vytiahnuť a leží tam dodnes.

Foto: Martin Babarík

**STROM
ROKA**
SLOVENSKO

Hruška plánka

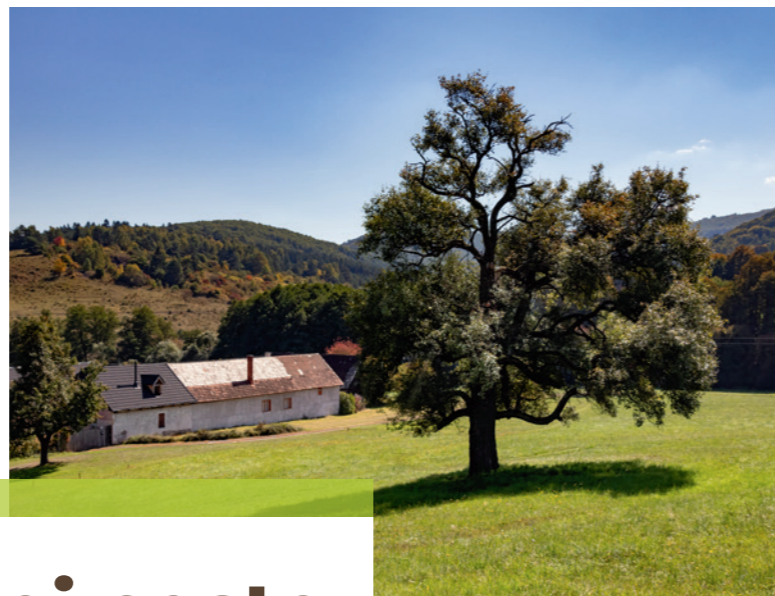
Strom roka Slovensko 2007

DRUH: HRUŠKA PLÁNKA, **VEK:** NEUVEDENÝ

REGIÓN: ZVOLENSKÁ SLATINA, OKRES ZVOLEN, BANSKOBYSŤRICKÝ KRAJ

NOMINOVALA: ING. MARCELA BOLEKOVÁ

Hruška na starej ceste

Hruška rastie na starej ceste medzi zvolenským a víglašským zámkom, blízko brodu cez potok Borovianka. Jej plody, malé hrušky hniličky, sú obľúbenou pochúťkou pre srnčiu a jeleniu zver, žijúcu v blízkych kopcoch Gorovec a Chabovec.

**STROM
ROKA**
SLOVENSKO

Javor horský

Strom roka Slovensko 2008

DRUH: JAVOR HORSKÝ (ACER PSEUDOPLATANUS), **VEK:** 180 ROKOV

REGIÓN: DRIETOMA, OKRES TRENČÍN, TRENČIANSKY KRAJ

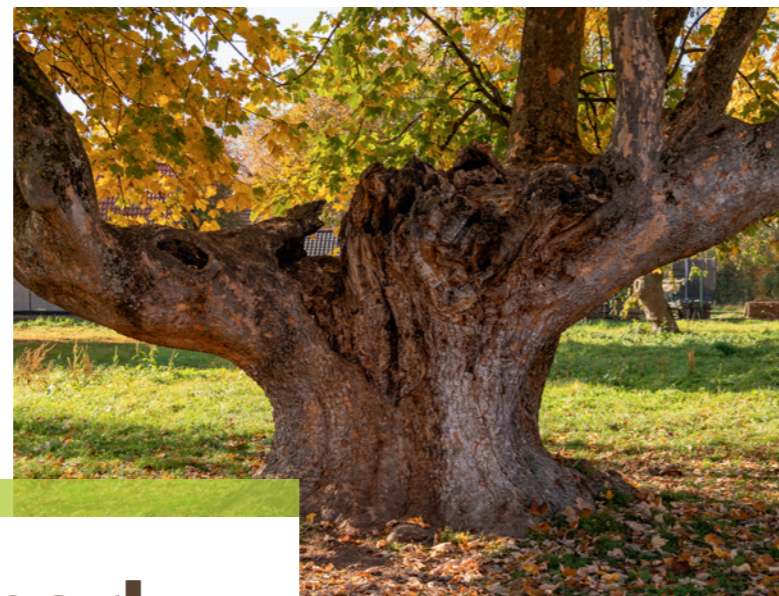
NOMINOVALA: OBEC DRIETOMA

**STROM
ROKA**
SLOVENSKO

 nadácia
ekopolis
PRE LUDÍ, PŘIRODU
A BUDÚCNOSŤ

Pekný javor v parku

Javor tvorí dominantu kaštielskeho parku v obci Drietoma. V blízkej budove bola dlhé roky v prevádzke materská škola a pod jeho korunou sa viac ako 50 rokov hrávali deti. Aj dnes, keď už škôlku zrušili, je toto miesto vyhľadávané obyvateľmi obce a javor je prirodzenou súčasťou detského ihriska. Každý v obci vie, kde je pekný javor v parku. Jeho kmeň rastie do výšky dva metre, z neho do všetkých strán ešte donedávna vyrastalo osem hrubých konárov, no víchrice tri z nich zlomila.

Foto: Martin Babarík

**STROM
ROKA**
SLOVENSKO

Topol čierny

Strom roka Slovensko 2009

DRUH: TOPOL ČIERNY (POPULUS NIGRA), **VEK:** 84 ROKOV
REGIÓN: PETRŽALKA, OKRES BRATISLAVA, BRATISLAVSKÝ KRAJ
NOMINOVALA: KAMILA KAŠŠOVÁ

Topol' z Petržalky

V lokalite, kde sa topol' nachádza, boli vysadené stromy pre potreby remeselnej výroby korytárov, ktorí v Petržalke žili ešte v sedemdesiatych rokoch minulého storočia. Topol' prežil urbanizáciu Petržalky a dnes je ozdobou areálu Ekonomickej univerzity.

Foto: Martin Babarík, Šimon Šiplák

**STROM
ROKA**
SLOVENSKO

Dub letný

Strom roka Slovensko 2010

DRUH: DUB LETNÝ (QUERCUS ROBUR), **VEK:** 850 ROKOV
REGIÓN: DUBINNÉ, OKRES BARDEJOV, PREŠOVSKÝ KRAJ
NOMINOVAL: VIKTOR HVIŠČ

**STROM
ROKA**
SLOVENSKO

 nadácia
ekopolis
PRE LUDÍ, PŘIRODU
A BUDÚCNOST

Najstarší dub

Pravdepodobne je to najstarší dub na Slovensku a jeden z najstarších dubov v Európe. Strom prežil mnohé úskalia, často mu išlo o život. Podľa dostupných písomných záznamov ho už počas bratríckeho hnutia na Slovensku (1440-1465) ochránili pred vyrúbaním iba zaplatením vysokého odstupného, na ktoré sa vyzberali všetci obyvatelia dediny. Podobne ho zachraňovali za 1. aj 2. svetovej vojny, keď slúžil delostrelcom ako orientačný a zameriavací bod. Neskôr ho ochraňovali pri elektrifikácii obce, keďže projektantom zavádzal.

Foto: Martin Babarík

**STROM
ROKA**
SLOVENSKO

Lipa malolistá

Strom roka Slovensko 2011

DRUH: LIPA MALOLISTÁ (TILIA CORDATA MILLER), **VEK:** 320 ROKOV

REGIÓN: LIPANY, OKRES SABINOV, PREŠOVSKÝ KRAJ

NOMINOVALO: MESTO LIPANY

**STROM
ROKA**
SLOVENSKO

 nadácia
ekopolis
PRE LUDÍ, PŘÍRODU
A BUDÚCNOSŤ

Lipa z Lipian

Podľa historických údajov na mieste, kde boli založené Lipiany v 11. storočí, rástol posvätný staroslovanský lipový háj. Tento háj bol takmer celý vyrúbaný, ostalo len posledných sedem líp. Do 16. storočia sa mesto volalo „Sedem Líp“, latinsky Septemhillis. Spojenie medzi Lipanmi a lipami nie je teda len slovnou hračkou, ale skutočným príbehom. Mesto má sedem symbolických líp vo svojom erbe a stovky živých ich rastie v širšom okolí. Lipa pri kostole sv. Martina však patrí medzi najkrajšie a ľudia ju majú radi ako svoju „čestnú občianku mesta“.

Foto: Martin Babarík

**STROM
ROKA**
SLOVENSKO

Platan javorolistý

Strom roka Slovensko 2012

DRUH: PLATAN JAVOROLISTÝ (PLATANUS HISPANICA), **VEK:** 140 ROKOV

REGIÓN: KOMJATICE, OKRES NOVÉ ZÁMKY, NITRIANSKY KRAJ

NOMINOVALA: ZŠ S MŠ ONDREJA CABANA V KOMJATICIACH

**STROM
ROKA**
SLOVENSKO

 nadácia
ekopolis
PRE LUDÍ, PŘÍRODU
A BUDÚCNOSŤ

Komjatický platan

Komjatický platan je údajne najhrubší strom (930 cm) na Slovensku a jeden zo siedmich najväčších zástupcov flóry v Európe. Kedysi bol súčasťou areálu pri kaštieli, letnom sídle Grassalkovičovcov. Ten však bol zničený počas druhej svetovej vojny. Platan je najvýznamnejšou časťou prírodného dedičstva Komjatíc. Kvôli svojej grandióznosti, je častým maliarskym námetom. Malovaný obraz časti stromu v životnej veľkosti zdobí aj vstupné priestory základnej školy.

Foto: Martin Babarík

**STROM
ROKA**
SLOVENSKO

Dub letný

Strom roka Slovensko 2013

DRUH: DUB LETNÝ (QUERCUS ROBUR L.), **VEK:** 350 ROKOV

REGIÓN: KREMNICA, OKRES ŽIAR NAD HRONOM, BANSKOBYSŤRICKÝ KRAJ

NOMINOVALO: OBČIANSKE ZDRUŽENIE NAŠA KREMNICA

**STROM
ROKA**
SLOVENSKO

 **nadácia
ekopolis**
PRE LUDÍ, PŘÍRODU
A BUDÚCNOSŤ

Dub v Zechenterovej záhrade

Strom je súčasťou historickej záhrady MUDr. Gustáva Kazimíra Zechentera - Laskomerského a už z diaľky tvorí dominantu celej záhrady. V minulosti ju navštívili aj cisár František Lotrinský či kráľ Jozef II. Obyvatelia Kremnice prechovávajú k tomuto miestu veľkú úctu a hrdosť. K takmer 400 rokov starému stromu sa viaže kus histórie starobylého banského a minciarskeho mesta Kremnica. Je tichým svedkom rôznych príbehov a životov generácií miestnych obyvateľov.

Foto: Martin Babarík

**STROM
ROKA**
SLOVENSKO

Moruša biela

Strom roka Slovensko 2014

DRUH: MORUŠA BIELA (MORUS ALBA) , **VEK:** 200 ROKOV

REGIÓN: SENICA, OKRES SENICA, TRNAVSKÝ KRAJ

NOMINOVALO: OBČIANSKE ZDRUŽENIE KLUB OCHRANCOV ZELENE

**STROM
ROKA**
SLOVENSKO

 nadácia
ekopolis
PRE LUDÍ, PŘÍRODU
A BUDÚCNOSŤ

Maják minulosti

Jeden z najkrajších a najstarších stromov v Senici. Vznešená a majestátna dáma trpezlivo pozerá na svet okolo seba, ktorý sa jej pred očami neustále mení a pretvára. Je to netypický strom pre mestskú zeleň a mnoho Seničanov na tomto strome doslova vyrastalo. Miestni ho nazývajú aj majákom minulosti, ktorý na nás v tejto hektickej dobe žmurká svojim pokojom a trpezlivosťou.

Foto: Martin Babarík

**STROM
ROKA**
SLOVENSKO

Ružová hruška

Strom roka Slovensko 2015

DRUH: RUŽOVÁ HRUŠKA - RUŽOVKA (PYRUS COMMUNIS), **VEK:** 200 ROKOV

REGIÓN: BOŠÁCA, OKRES NOVÉ MESTO NAD VÁHOM, TRENČIANSKY KRAJ

NOMINOVALA: TATIANA HELÍKOVÁ

Hruška z Bošáce

Ružová hruška, alebo skrátene Ružovka, je typickou miestnou starou odrodou hrušky, ktorá rastie v Bošáci, v Zabudišovej. Strom je svedkom osudov mnohých generácií, ich ťažkej práce a osamelého kopaničiarskeho života. Má nezvyčajne krásny vzhľad a robí radosť okoloidúcim turistom prichádzajúcich do Zabudišovej zo susednej Ivanovskej doliny. Hruška je v čase kvitnutia lákadlom pre včely a poskytuje domov rôznym vtákom. Ružovka zo Zabudišovej je skutočným pokladom Bielych Karpát.

Foto: Martin Babarík

**STROM
ROKA**
SLOVENSKO

Platan javorolistý

Strom roka Slovensko 2016

DRUH: PLATAN JAVOROLISTÝ (PLATANUS HISPANICA), **VEK:** 270 ROKOV

REGIÓN: BUDATÍN, OKRES ŽILINA, ŽILINSKÝ KRAJ

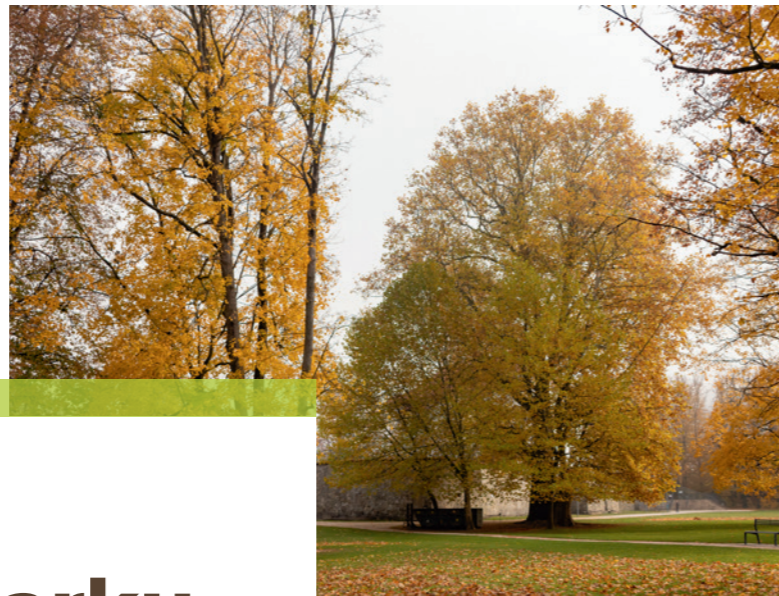
NOMINOVALO: POVAŽSKÉ MÚZEUM V ŽILINE

**STROM
ROKA**
SLOVENSKO

 nadácia
ekopolis
PRE LUDÍ, PŘÍRODU
A BUDÚCNOSŤ

Dvaja bratia v zámockom parku

Tento strom je najväčší z platanov v Budatínskom parku na sútoku významných riek Kysuce a Váhu. Zámocký park bol založený za vlády grófa Jána Suňoga v roku 1745. Jeho hlavným záhradníkom a tvorcom bol Ján František Roder zo Sliezska. V bezprostrednej blízkosti tohto veľkého zdravého stromu rastie aj rovnako starý platan, no menší, chorý a bŕtlavý. Dva platany rastú pospolu ako dvaja rozdielni bratia, koreňmi sú však neoddeliteľne previazaní.

Foto: Martin Babarík

**STROM
ROKA**
SLOVENSKO

Jabloň domáca

Strom roka Slovensko 2017

DRUH: JABLOŇ DOMÁCA (MALUS DOMESTICA), **VEK:** 120 ROKOV

REGIÓN: BOŠÁCA, OKRES NOVÉ MESTO NAD VÁHOM, TRENČIANSKY KRAJ

NOMINOVALA: TATIANA HELÍKOVÁ

Nezlomná jabloň

Prastará jabloň je pamiatkou na dávnych ovocinárov, ktorých stromy rastú a rodia ovocie aj po viac ako sto rokoch. Ide o málo známú, vzácnu a dnes takmer zabudnutú regionálnu odrodu. Strom je dnes krásnym torzom, ale napriek poškodeniu má udivujúcu vnútornú vitalitu, na jar vždy bohato kvitne, na jeseň poskytuje nevšedne bohatú úrodu jabĺk, ktoré pri dobrom uskladnení vydržia až do ďalšieho leta. Keď usadneme do jej tieňa, môžeme sa od nej učiť, ako sa nevzdávať a čeliť životným príkorm.

Foto: Martin Babarík

**STROM
ROKA**
SLOVENSKO

Lipa vel'kolistá

Strom roka Slovensko 2018

DRUH: LIPA VEL'KOLISTÁ (TILIA PLATYPHYLLOS), **VEK:** 240 ROKOV

REGIÓN: KOPČANY, OKRES SKALICA, TRNAVSKÝ KRAJ

NOMINOVALO: OBČIANSKE ZDRUŽENIE KOZEL

**STROM
ROKA**
SLOVENSKO

 nadácia
ekopolis
PRE LUDÍ, PŘÍRODU
A BUDÚCNOSŤ

Strážkyňa tajomstiev

Na okraji obce Kopčany, na tichej lúke, stojí stará lipa a starý kostol. Navzájom sa chránia a odolávajú nástrahám počasia už viac než dvesto rokov. Kostolík sv. Margity Antiochijskej z 9. – 10. storočia je jedna z najstarších stavieb veľkomoravského obdobia na Slovensku. Tvoria pre našu krajinu typickú sakrálnu dvojicu – lipa svojimi koreňmi chráni zabudnuté príbehy predkov z dôb Veľkomoravskej ríše a dotvára neopísateľnú atmosféru tohto archeologicky a kultúrne významného miesta.

Foto: Martin Babarík

**STROM
ROKA**
SLOVENSKO

Oskoruša domáca

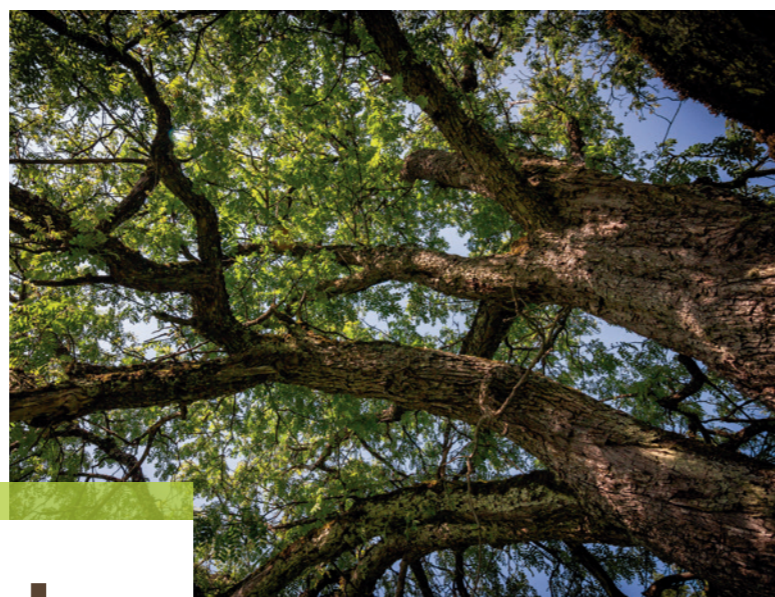
Strom roka Slovensko 2019

DRUH: JARABINA OSKORUŠOVÁ (SORBUS DOMESTICA), **VEK:** 250 ROKOV

REGIÓN: UZOVSÁ PANICA, OKRES RIMAVSKÁ SOBOTA, BANSKOBYSŤRICKÝ KRAJ

NOMINOVAL: JÁN VIGODA, OZ ZOGOR

Žijúca spomienka

Oskoruša bola vysadená pravdepodobne ešte za čias Márie Terézie. Pre jej mohutnosť a dlhovekosť ju využívali ako hraničný strom medzi chotármi a neskôr aj ako signalizátor dobrej polohy pre výsadbu ovocia. Strom ešte stále rodí veľké ružovo žlté plody hruškovitého tvaru, ktoré dozrievajú v polovici októbra. Osamotený strom je už len spomienkou na bývalé prosperujúce obdobie ovocinárstva v regióne Rimavskej Soboty. Je však výzvou aj pre ďalšie generácie, aby existujúce stromy zachránili a objavili ďalšie, na ktoré sa už takmer zabudlo.

**STROM
ROKA**
SLOVENSKO

Dub letný

Strom roka Slovensko 2020

DRUH: DUB LETNÝ (QUERCUS ROBUR), **VEK:** 700 ROKOV

REGIÓN: DRNAVA, OKRES ROŽŇAVA, KOŠICKÝ KRAJ

NOMINOVAL: ING. KRISTIÁN BAFFI

Prastarý dub z Malej Pešti

Prastarý dub sa nachádza pri bývalom areáli slávnych drnavských železiarní grófa Andrásyho. Práve tu sa v 40-tych rokoch 19. storočia odlievali konštrukčné diely Reťazového mosta „Lánchíd“ v Budapešti, za čo si obec vyslúžila prezývku Malá Pešť. Dnes je tento krásny strom jedným zo zastavení na náučnom chodníku Poklady Drnavy, ktorý obcou prechádza a vracia návštevníkov do slávnych dôb baníctva. Zmienka o dube sa nachádza v obecnej kronike už v roku 1670.

Foto: Martin Babarík

**STROM
ROKA**
SLOVENSKO

Buk lesný

Strom roka Slovensko 2021

DRUH: BUK LESNÝ - PREVISNUTÝ (FAGUS SYLVATICA PENDULA), **VEK:** 70 ROKOV
REGIÓN: STARÝ SMOKOVEC - VYSOKÉ TATRY, OKRES POPRAD, PREŠOVSKÝ KRAJ
NOMINOVALO: ZDRUŽENIE CESTOVNÉHO RUCHU VYSOKÉ TATRY

Tatranský dáždňik

Doposiaľ sa nikomu nepodarilo zistiť, kto strom zasadil. Pravdepodobne tak urobili v 50. rokoch študenti zo Záhradníckej školy v Ledniciach na Morave počas „Veľkého upratovania“. A odkedy v centre Starého Smokovca vyrástla nevšedne šikmá budova Horskej záchrannej služby, ocitol sa strom pod ochrannými krídlami všetkých členov, ktorí ho zachránili pred výrubom. I keď ide o najbežnejší strom Európy, vo Vysokých Tatrách je skôr unikátom. A takýto previsnutý je určite len jeden.

Foto: Martin Babarík

**STROM
ROKA**
SLOVENSKO

Dub letný

Strom roka Slovensko 2022

DRUH: DUB LETNÝ (QUERCUS ROBUR), **VEK:** 700 ROKOV
REGIÓN: LOZORNO, OKRES MALACKY, BRATISLAVSKÝ KRAJ
NOMINOVAL: TIBI VÉGH

**STROM
ROKA**
SLOVENSKO

 nadácia
ekopolis
PRE LUDÍ, PRÍRODU
A BUDÚCNOSŤ

Dračí dub

Strom dostal pomenovanie vďaka svojej mohutnosti a výzoru. Pripomína sediaceho draka a jeho kôra je drsná a zjazvená ako z bájných súbojov drakov. Po stáročia chráni miestnych obyvateľov. Dohliadal aj na vybudovanie úzkokolajnej parnej lesnej železnice, ktorú však už dávno prežil. V jeho okolí aktuálne prebieha ťažba dreva. Snáď sa Dračí dub podarí zachrániť aj pre budúce generácie, aby aj oni mali možnosť objavovať jedinečnosť prírody a prchavý moment času zapísaný v jednom kmeni stromu.

V ankete Európsky strom roka 2023 obsadil Dračí dub 2. miesto!

Foto: Martin Babarík

Korene súťaže

V roku 2000 sa ochranári prírody v Česku rozhodli usporiadať prvý ročník ankety o najsympatickejší strom. O dva roky neskôr sa súťaž dostala na Slovensko, po prvýkrát ju vtedy organizovalo Regionálne environmentálne centrum Slovensko a Slovenský zväz ochrancov prírody. Dnes, o dve dekády neskôr, sa do súťaže každoročne zapája 16 krajín Európy a myšlienku podporujú stovky tisíc ľudí. A anketa Strom roka na Slovensku prekročila druhé desaťročie.

V nadväznosti na obľúbenú anketu Strom roka, vznikla v roku 2011 súťaž Európsky strom roka (www.treeoftheyear.org). Do jej finále vždy postupujú víťazi národných kôl.

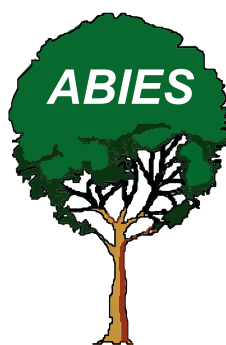
Organizátor ankety:

nadácia
ekopolis

PRE ĽUDÍ, PRÍRODU
A BUDÚCNOSŤ

Partneri ankety:

Patrón ankety: Peter Lipa; Fotograf stromov: Martin Babarík

Online publikácia k 20. výročiu ankety Strom roka

Vydala: Nadácia Ekopolis, Komenského 21, 974 01 Banská Bystrica, tel.: 048/ 414 52 59

Zodpovedný redaktor: Martina Hromadová (hromadova@ekopolis.sk)

Grafické spracovanie: Martin Babarík (martin@babarik.sk)

Dátum vydania: jún 2023

Nadácia Ekopolis je zaregistrovaná na MV SR pod č.203/Na-96/89, IČO: 00 631 736

www.ekopolis.sk